

dem, der besidde saadanne Huse. — Jeg er enig med det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (S. Jørgensen) i, at, hvor der nu er Fæste, ifter det undertiden, at, naar en Mand ikke kan bestride sit Hus længere selv, kan han afstaae det til en eller anden Mand, undertiden ogsaa til Familien, Børnene f. Ex, imod Underhold eller Afstågt, saa at han kan leve paa en nogenlunde tarvelig Maade for den øvrige Tid, han har tilbage. Men hvad vil det Hele nu føre til, naar alle Huse — uden Undtagelse kunde jeg gjerne sige — ville gaa over til at blive Leiehuse? Der er jo Ingen, som kan gaa ind paa at give nogen Afstågt af et Leiehus, naar Bedkommende, som skal have et saadant Hus, ikke veed, hvorlænge han er i Stand til at beholde det. Og hvad vil dette saa videre føre til? Det vil efter min Mening føre til en Overbebyrdelse af Kommunen, da det jo vistnok er i de allersjældneste Tilfælde, at Saadanne lægge sig Noget op til at leve af paa deres gamle Dage, naar de skulle forlade deres Hus af Hensyn til, at de af Svaghed ikke kunne bestride Huset længer. Det vil altsaa efter min Mening føre til en Overbebyrdelse af Fattiggæsenet i langt højere Grad end nu, og det er jo dog bebyrdet nok isorveien. Hvis der kunde gjøres Noget i den Henseende — det kan vel neppe gjøres gennem dette Lovforslag, og om Regjeringen vil gjøre Noget i den Henseende, veed jeg ikke — hvis der kunde gjøres nogle Skridt for, at Husene ialtsald fæstes ud og ikke bleve leiede ud som nu, saa vilde dette være særdeles heldigt. Jeg veed vel, som det ogsaa er anført, at der ingen Fæstetvang hviler paa den Jord, der ligger til Huse; naar det er under 1 Td. Pttk., saa opføres det jo som Huslod, og altsaa faar Gierne Lov til at gjøre ved den Jord, hvad de vilde. Det Mærkelige er endda, at, skjønt man skulde tro, at det vilde være Reglen — men det er det jo ikke i den gjældende Praxis — at den Jord, som der tidligere havde hvilet Fæstetvang paa, naar der f. Ex. udfiltes en Lod fra en Gaard f. Ex. paa under 1 Td. Hartkorn, vil jeg sige ogsaa fremdeles er undertastet Fæstetvang, saa er det jo ikke saaledes Tilfældet. Men jeg synes, at det vilde være det Nærmeste, at naar der tidligere havde hvilet Fæstetvang paa Jorden, skulde der ogsaa fremdeles hvile Fæstetvang paa den. Det er ikke saaledes i Praxis, det veed jeg nok, men det er en Arimelighed, at det er saaledes, som det er. Det vilde være heldigt, om vi kunde faae en Lov om, at Huse skulle overgaa til Selveiendom; men vi have jo ikke engang kunnet faae en Lov om Gaardens Overgang til Selveiendom, og det er dog en Sag, der har været kæmpet for i mange Aar, men uden at man har kunnet opnaa noget Resultat. Jeg vilde anse det for et stort Gode, blot at naae saa Meget, at Huse ikke maatte leies ud paa forvarig Opsigelse, men skulde

fæstes ud paa Livstid. Det vilde jeg anse for en stor Betryggelse og Binding for den Slags Folk, som skulle have Bopæle af den Art. Jeg skulde derfor henstille til det høie Thing at faae dette Spørgsmaal overveiet. Jeg har ikke villet undlade ved den Leilighed, som her er givet, at fremsætte denne Tank. Jeg veed, at det er Noget, som bedrøver Mange rundtomkring i Landet, at de vide, at de vel sidde med et Hus i Fæste, men at de ikke, naar de skulle gaae fra det, kunne være sikre paa, at deres Børn kunne faae det paa de Betingelser, hvorpaa de have det, saaledes at disse kunne være sikre paa at beholde det for Livstid, naar de svare, hvad de skulle, og ikke isvrigt gjøre Noget, hvorved Fæftet kan forbydes. Det bedrøver ogsaa Mange, at de vide, at naar de skulle gaae fra Huset, kunne de ikke faae nogen Afstaaelsessum eller Noget, hvorover de selv kunne være Herre, men de maa nødtvungne gaae paa Fattiggården. Det er virkelig sørgeligt, at Folk, som have været flittige og stræbsomme, altid kun skulle have som sidste Udvei at gaae paa Fattiggården, en Indretning, som jeg i ingen Henseende ynder. Det er tungt for den Slags Folk, og jeg tror derfor, at det ikke er ubilligt, om der fra Lovgivningsmagten kunde gjøres Noget til at sikre imod, at noget Saadant kan ske. Jeg skal gjentage, at jeg kan ikke være de ærede Forslagsstillere noksom taknemmelig, blot fordi de have bragt Spørgsmaalet frem. Det kan da saa komme til Dmtale og bidrage til, at der kan blive lidt Røre ogsaa angaaende dette Spørgsmaal blandt Befolkningen. Det har nu ligget dødt i mange Aar, saa at det er godt, at det kan blive draget frem paany; men man kan jo ikke have stort Haab i saa Henseende nu, da den Tank altid har mødt stærk Modstand, at Husene skulle gaae over til Selveie. Det har jo ikke engang kunnet lykkes at faae en Lov om Gaardene i den Henseende. Den eneste Lov, vi have faaet for nogle Aar tilbage, var den, hvor- efter dette Forpagtningsvæsen ophørte derved, at Forpagtning paa 50 Aar blev forbudt, og at der blev gjort nogle Indskrænkninger, saa at, hvis Godseieren ikke har solgt til en bestemt Tid, kan han ikke faae den Godtgjørelse, som Loven af 1861 hjemler. Jeg har nu forresten sagt, hvad jeg mener, at der kan siges ved denne Leilighed om dette Lovforslag, og jeg vilde meget ønske, at der kunde tages Hensyn til de Tanker, der ere bleve bragte frem i denne Anledning saavel af mig som af andre ærede Talere.

Rettelser.

Sp. 1121, S. 28—29 f. o.: „paa Jægere, Jagtbøsser“
 las: „paa Jagtbøsser“.